

**UCHWAŁA NR XXXV/233/17
RADY GMINY ŁOMŻA**

z dnia 29 grudnia 2017 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.), art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.), art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mieczysław Kuzia

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łomża na 2018 rok**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Dostosowany jest do specyfiki problemów występujących w gminie Łomża i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację szeregu działań zainicjowanych w latach ubiegłych zgodnych z kierunkami zawartymi w poniższych aktach:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
- 4) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2237);
- 5) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077);
- 7) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1828);
- 10) Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U z 2016 r. poz. 1492);
- 11) Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uchwałą Nr V/21/11 Rady Gminy Łomża z dnia 31 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży) na terenie gminy Łomża, zmienioną uchwałą Nr XII/71/15 z dnia 29 września 2015 roku ustaliła limit w wysokości 31 punktów detalicznych – 21, gastronomia -

10 punktów. Na koniec grudnia 2016 roku w gminie Łomża działało 21 sklepów oraz 7 lokali gastronomicznych. Na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w 2014 roku przypadało 415 osób, w 2015 roku – 386 osób, w 2016 – 392. Statystycznie w Polsce mamy 2% całej populacji ludzi uzależnionych od alkoholu, tj. 219 osób w gminie Łomża oraz od 8 do 10 % całej populacji ludzi uzależnionych które nadużywają alkoholu, tj. 1098 osób w gminie Łomża.

Rozdział I

1. Cel programu.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łomża oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowania ryzykownego. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych. W roku 2018 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
2. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków.
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia świetlic środowiskowych – placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia wychowawców, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczkowe według wskazań oferty).
4. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin.
5. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.
6. Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, w

zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie.

2. Realizatorzy programu i źródła jego finansowania.

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łomża przy współpracy:

- 1) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Łomża;
- 2) Zespół Interdyscyplinarny;
- 3) Świetlic: Środowiskowe Ognisko Wychowawcze, Świetlice;
- 4) Organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii posiadające w swoich statutach zapisy umożliwiające realizację tych zadań;
- 5) Komendę Miejską Policji w Łomży;
- 6) Parafie Rzymsko – Katolickie z terenu gminy Łomża;
- 7) Placówki oświatowe z terenu gminy Łomża, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjum;
- 8) Instytucje kultury, kluby sportowe i inne stowarzyszenia posiadające statutowy zapis dotyczący realizacji zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i innych uzależnień, realizujące programy profilaktyczne propagujące zdrowy styl życia, alternatywne formy spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży szczególnie zagrożonej alkoholizmem, narkomanią oraz przemocą w rodzinie.

Realizacja przedstawionego programu finansowana będzie ze środków budżetu Gminy Łomża przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, określonych w niniejszym programie.

3. Adresaci programu.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności do dzieci i młodzieży. Programem objęci są także przedsiębiorcy i sprzedawcy napojów alkoholowych nie będących mieszkańcami gminy.

Rozdział II Zadania Programu

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków i ich rodzin poprzez:

- 1) diagnozowanie problemów rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków;
- 2) motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia;
- 3) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu;

- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- 5) inicjowanie interwencji w przypadku przemocy domowej;
- 6) współpraca z placówkami leczenia odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu oraz narkotyków obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W ramach tych działań należy:
 - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu oraz narkotyków z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy,
 - b) wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy, lub poddania się leczeniu odwykowemu o ile osoba wezwana nie zgodzi się na dobrowolne poddanie leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzane w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania:
 - skierowanie takiej osoby na badania biegłych (psycholog, psychiatra), w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz narkotyków i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy),
 - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3 ustawy);
- 2) pomoc dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym:
 - a) leczenie współuzależnienia syndromu DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików),
 - b) zapobieganie powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu poprzez stworzenie odpowiednich warunków do współpracy z lekarzami Podstawowej Opieki Zdrowotnej w zakresie szkolenia w ramach metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji oraz zespołu FAS;
- 3) Pomoc dzieciom z rodzin z problemem:
 - a) dofinansowanie bieżącej działalności środowiskowego ogniska wychowawczego,
 - b) finansowanie pozalekcyjnych zajęć profilaktyczno-światlicowych,
 - c) dofinansowanie zajęć sportowych organizowanych przez szkoły i kluby sportowe do których uczęszczają uczniowie z terenu gminy oraz obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
 - d) finansowanie zakupu nagród dla dzieci i młodzieży na: konkursy, festyny, programy o tematyce terapeutycznej, antyalkoholowej i innych uzależnieniach.
 - e) dofinansowanie organizacji różnych form wypoczynku wakacyjnego i feryjnego, dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych lub zagrożonych. Działania te muszą posiadać opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo – wychowawczej.
- 4) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- a) podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez kontynuację działań zespołu interdyscyplinarnego,
- b) podejmowanie interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez spożywanie alkoholu oraz narkotyków,
- c) wdrażanie procedury „Niebieskich kart”,
- d) finansowanie szkoleń służących podniesieniu kompetencji w zakresie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- e) prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, a w szczególności z problemem alkoholowym,
- f) szkolenie członków GKRPA oraz kadry pracowniczej Ośrodka Pomocy Społecznej i Oświaty, a także instytucji i osób fizycznych realizujących zadania gminne w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- 1) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktyczno-światlicowych i finansowanie ich bieżącej działalności;
- 2) finansowanie programów profilaktycznych skierowanych do uczniów;
- 3) współfinansowanie i wspieranie programów i przedsięwzięć opracowywanych przez młodzież;
- 4) wdrażanie programów profilaktycznych dla upijającej się młodzieży;
- 5) finansowanie szkoleń, kursów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli i pedagogów;
- 6) współorganizowanie i współfinansowanie imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w tym wycieczek krajoznawczych;
- 7) rozszerzenie zajęć profilaktycznych o różne formy pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywny sposób spędzania wolnego czasu bez używek skierowanych do poszczególnych środowisk młodzieży;
- 8) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zasad zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia przy współpracy Policji;
- 9) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- 10) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi placówkami mającymi na celu promocję zdrowego stylu życia i propagowanie trzeźwych obyczajów;
- 11) zakup materiałów profilaktyczno- edukacyjnych, prenumerata specjalistycznych czasopism;

- 12) wsparcie finansowe ośrodka profilaktyki obejmującego teren działania gminy;
- 13) współorganizowanie i współfinansowanie świetlic działających na terenie gminy.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

- 1) współpraca z profesjonalnymi instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii;
- 2) współpraca z sądem w sprawie kierowania na obowiązkowe leczenie, koordynacja działań z kuratorami sądowymi oraz policją;
- 3) zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych z zakresu alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie dla szkół i Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zadanie 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym;
- 2) występowanie przed Sądem w roli oskarżyciela publicznego;
- 3) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy;
- 4) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

Zadanie 6.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej:

- 1) kontynuowanie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin;
- 2) przeciwdziałanie przemocy domowej, rozwijanie działalności: świetlic środowiskowych, działalności stowarzyszeń i klubów, które tworzą miejsca zdrowego i trzeźwego stylu życia dla alkoholików po zakończonej terapii.

Rozdział III

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia uzyskiwanego z pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy, a ustalonego zgodnie z właściwymi przepisami za:

- 1) udział w posiedzeniach plenarnych;

2) przeprowadzenie kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (w jednym dniu kontrola przynajmniej 3 punktów). Kontroli dokonuje Komisja w składzie przynajmniej trzyosobowym.

2. Wynagrodzenie za pracę w komisji będzie wypłacane na koniec miesiąca za wszystkie spotkania komisji odbyte w danym miesiącu.

Rozdział IV

Postanowienia końcowe

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r.;

2. Wykonawcą uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Wójt, który określi szczegółowe terminy realizacji zadań.

3. W przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, Gminny Program może być modyfikowany uchwałami Rady Gminy Łomża.